

Estètica de la música II

Codi: 100635

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Germán Gan Quesada

Correu electrònic: German.Gan@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No hi ha prerequisits per a la matrícula d'aquesta assignatura.

Objectius

1. Conèixer la línia evolutiva del pensament musical des del Renaixement fins al segle XX.
2. Comentar un text d'època o actual sobre la temàtica de què versa l'assignatura.
3. Relacionar els temes principals del pensament musical des del segle XV a l'actualitat amb l'evolució històrica de la creació musical.
4. Contextualitzar l'estètica musical dins del marc de la teoria i pensament filosòfics generals i específicament artístics.
5. Visibilitzar l'aportació de les dones al pensament estètic musical dels darrers segles.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer els corrents del pensament, en totes les seves dimensions, en relació amb la música.

Resultats d'aprenentatge

1. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
2. Comunicar per escrit, amb correcció, precisió i claredat argumentals i terminològiques, els coneixements adquirits, tant en l'àmbit de l'especialització com de la divulgació musicals.
3. Desenvolupar habilitats per a la transferència de la formació musicològica a l'àmbit de la divulgació i la informació musicals.
4. Desenvolupar la capacitat crítica per interpretar textos musicals de naturalesa estètica.
5. Estructurar les idees tenint en compte les diferents parts d'un text acadèmic

6. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
7. Fer prediccions i inferències sobre l'adscripció del contingut del text a un determinat corrent estètic.
8. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Integrar els coneixements adquirits en l'elaboració de textos sintètics i expositius adequats a l'àmbit comunicatiu acadèmic i d'especialització.
11. Organitzar el contingut d'un text d'estètica de la música, identificant-ne les idees principals i secundàries.
12. Relacionar la creació i la recepció musicals amb els fonaments estètics i literaris de cada època.
13. Utilitzar estratègies que ajudin a planificar i a desenvolupar les idees i a resumir i avaluar el text escrit.
14. Valorar l'evolució de l'estètica de la música des d'una perspectiva diacrònica.

Continguts

Els continguts de l'assignatura es distribuïxen en catorze estudis de cas:

1. La teoria musical al llarg del segle XV: Tinctoris, Ramos de Pareja, Gaffurio.
2. *Musica reservata* i *musica poetica*.
3. Música i text a inicis del Barroc: el naixement de l'òpera i la polèmica Artusi/Monteverdi.
4. El concepte d'estil musical i classificacions estilístiques durant el segle XVII.
5. El bell i el sublim com a categories estètiques al segle XVIII: de Joseph Addison a Friedrich Schiller.
6. Música i llenguatge: la *Querelle des Bouffons* i les teories sobre l'origen comú de música i capacitat lingüística.
7. L'estètica musical kantiana dins del context de l'Alemanya del segle XVIII.
8. El gir romàntic: Preromanticisme i l'estètica del sentiment.
9. Cap a una estètica formalista: Eduard Hanslick.
10. Músics-filòsofs / filòsofs-músics: Richard Wagner, Friedrich Nietzsche.
11. El fonament estètic dels moviments d'avantguarda.
12. Possibilitat d'una sociologia de la música: de Max Weber a Theodor Wiesengrund Adorno.
13. La 'nova música' i la renovació del pensament musical rere la Segona Guerra Mundial.
14. Música i (post)modernitat(s).

Metodologia

- Les sessions de caire teòric-pràctic serviran com a introducció estètica general dels continguts de cada tema i es complementaran amb el comentari analític de una selecció de textos i/o audicions representatius.

- A l'inici de cada tema es facilitarà (via Aula Moodle) una breu antologia de textos, el treball sobre els quals constituirà la tasca autònoma principal de l'alumne, a fi de ser comentats en les sessions de cada unitat temàtica.

- L'Aula Moodle de l'assignatura és l'espai de referència de les seves activitats i actuarà com a repositori únic dels seus materials docents i comunicacions; tota consulta relativa a l'assignatura haurà de transmetre's pel mail associat a aquesta Aula Moodle i, per tant, no s'atendran mails sobre l'assignatura enviats mitjançant l'adreça electrònica general del professor.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Sessions de caire teòric-pràctic	43,5	1,74	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
Preparació de la ressenya d'un assaig musicològic	35	1,4	1, 2, 4, 5, 9, 10, 14
Tutories individuals i tutoria grupal	4,5	0,18	3, 5, 8, 10, 12, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	62,5	2,5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Avaluació

- Prova parcial (comentari de text) [7 d'abril de 2022].

- Prova final [tercera setmana de juny de 2022].

- Ressenya d'article: la proposta de textos es facilitarà a l'alumne a mitjans març de 2022. Es determinarà al llarg de l'activitat docent de l'assignatura la data de lliurament parcial d'aquest ítem d'avaluació, així com l'extensió, format i via de lliurament adients.

- La superació dels tres ítems d'avaluació és independent i obligatòria per completar el recorregut de l'assignatura; els percentatges que s'hi adjudiquen són indivisibles. No es contemplarà la possibilitat de superar l'assignatura sense el lliurament i avaluació positiva d'aquests tres ítems i en cap cas es realitzaran mitjanes de qualificacions amb una nota parcial suspensa.

- La possibilitat de recuperació es limita a un percentatge màxim del 30%, és a dir, a un dels dos exàmens parcials establerts, prèvia consulta amb el professor responsable i en la data establerta a l'efecte per la Facultat. La qualificació màxima assolible en el procés de reavaluació d'aquest ítem és de 6.

- La data de revisió de les qualificacions dels ítems d'avaluació es comunicarà al moment de la seva publicació, via Aula Moodle de l'assignatura.

- Es considerarà "no avaluable" l'alumne que no lliuri cap element d'avaluació dels establerts en aquest apartat; en qualsevol altre cas, l'alumne haurà començat el procés d'avaluació i, per tant, rebrà la qualificació numèrica que li pertorqui sobre la base dels ítems lliurats.

OBSERVACIONS RELLEVANTS

- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que puguiconduir a unavariació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova final	30%	1,5	0,06	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 14
Prova parcial (comentari de text)	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

N. B. No s'hi inclouen fonts primàries, la referència de les quals es donarà, si escau, al llarg de les sessions presencials i com a part de l'antologia de textos facilitada a l'alumnat a l'inici de cada unitat temàtica.

ALCARAZ, M.ª José i PÉREZ CARREÑO, Francisca (eds.). *Significado, emoción y valor. Ensayos sobre filosofía de la música*. Madrid: Antonio Machado Libros, 2010.

BLACKBURN, Bonnie J. i LOWINSKY, Edward E. (ed.). *A Correspondance of Renaissance Musicians*. Oxford: Clarendon Press, 1991.

BOWIE, Andrew. *Music, Philosophy and Modernity*. Cambridge et al.: Cambridge University Press, 2007.

BOWMAN, Wayne D. *Philosophical Perspectives on Music*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

CALLE, Román de la (ed.). *Arte, gusto y estética en la Encyclopédie*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2009.

CASTELLI, Patricia. *La estética del Renacimiento*. Madrid: Visor, 2011.

CLAUDON, Francis. *La musique des romantiques*. Paris: Presses Universitaires de France, 1992.

COOK, Nicholas i EVERIST, Mark (ed.). *Rethinking Music*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

CRUZ CRUZ, Juan. (ed.) *La realidad musical*. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, 1998.

DAHLHAUS, Carl. *Estética de la música*. Berlin: Reinchenberger, 1996.

DAHLHAUS, Carl. *La idea de la música absoluta*. Barcelona: Idea Books, 1999.

DARBON, Nicolas. *Musica Multiplex. Dialogique du simple et du complexe en musique contemporaine*. Paris: L'Harmattan, 2007.

DEFEZ, Antoni. *Música i sentit. El cas Wittgenstein*. València: Universitat de València / PUV, 2008.

DIDIER, Béatrice. *La musique des Lumières*. Paris: Presses Universitaires de France, 1985.

DURAND-SENDRAIL, Béatrice. *La musique de Diderot*. Paris: Kimé, 1994.

ECO, Umberto. (ed.). *Historia de la belleza*. Barcelona: Lumen, 2004.

FAXEDAS, Maria Lluïsa. *Del simbolismo a la abstracción. La unidad de las artes en los orígenes del arte moderno*. Gijón: Ediciones Trea, 2018.

FERRER, Anacleto (ed.). *Grimm, Diderot, Rousseau y D'Alembert. La Querella de los Bufones*. València: Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat, 2008.

FOSTER, Hal (ed.). *La postmodernidad*. Barcelona: Kairós, 2002 (5^a ed.).

FUBINI, Enrico. *La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.

FUBINI, Enrico. *Música y lenguaje en la estética contemporánea*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.

FUBINI, Enrico. *El siglo XX: entre música y filosofía*. València: Universitat de València / PUV, 2014.

GARCÍA LABORDA, José M.^a (ed.). *La música moderna y contemporánea a través de los escritos de sus protagonistas (una antología de textos comentados)*. Sevilla: Editorial Doble J, 2010 (2^a ed.).

- GARCÍA REVILLA, Enrique. *La estética musical de Héctor Berlioz a través de sus escritos*. València: Universitat de València / PUV, 2013.
- GAVILÁN, Enrique. *Entre la historia y el mito. El tiempo de Wagner*. Madrid: Akal, 2013.
- GAVILÁN, Enrique. *Otrahistoria del tiempo. La música y la redención del pasado*. Madrid: Akal, 2009.
- GLOAG, Kenneth. *Postmodernism in Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
- GONZÁLEZ SERRANO, Carlos Javier. *Arte y música en Schopenhauer. El camino hacia la experiencia estética*. Madrid: Locus Solus Ediciones, 2016.
- GOZZA, Paolo (ed.). *La Musica nella rivoluzione scientifica del Seicento*. Bologna: Il Mulino, 1989.
- HIBBERD, Sarah i STANYON, Miranda (eds.). *Music and the Sonorous Sublime in European Culture, 1680-1880*. Cambridge et al.: Cambridge University Press, 2020.
- JACQUEMIER, Myriam. *La métaphore musicale de l'harmonie du monde à la Renaissance*. Paris: Beauchesne Éditeurs, 2020.
- KRAUSS, Rosalind. *La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos*. Madrid: Alianza Editorial, 1996.
- LIPOVETSKY, Gilles i SERROY, Jean. *La pantalla global*. Barcelona: Anagrama, 2009.
- LISCIANI-PETRINI, Enrica. *Tierra en blanco. Música y pensamiento a inicios del siglo XX*. Madrid: Akal Ediciones, 1999.
- MAGEE, Bryan. *Wagner y la filosofía*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2011.
- MANIATES, Maria Rika. *Mannerism in Italian Music and Culture, 1530-1630*. Manchester: Manchester University Press, 1979.
- MARTIN, Marie-Pauline i SAVETTIERI, Chiara (eds.). *La musique face au système des arts ou les vicissitudes de l'imitation au siècle des Lumières*. Paris: Vrin, 2013.
- MATAMORO, Blas. *Nietzsche y la música*. Madrid: Fórcola Ediciones, 2015.
- "Música y pensamiento" [dossiers Scherzo, 332 (setembre de 2017) i 339 (abril de 2018)].
- Musique et Humanisme à la Renaissance*. Paris: Presses de l'École Normale Supérieure, Centre V. L. Saulnier, Univ. Paris-Sorbonne, 1993.
- NATTIEZ, Jean-Jacques. *Le combat de Chronos et d'Orphée*. Mesnil-sur-l'Estrée: Christian Bourgeois, 1993.
- NEUBAUER, John. *La emancipación de la música instrumental*. Madrid: Visor, 1992.
- PADDISON, Max. *Adorno's Aesthetics of Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
- PALISCA, Claude V. *Humanism in Italian Renaissance Musical Thought*. New Haven: Yale University Press, 1985.
- PALISCA, Claude V. *Studies in the history of Italian Music and Music Theory*. Oxford: Clarendon Press, 1994.
- PARDO, José Luis. *Esto no es música*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2007.
- PÉREZ MASEDA, Eduardo. *El Wagner de las ideologías*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2004.
- PERLOFF, Marjorie. *El momento futurista*. Valencia: Pretextos, 2010.
- POLO PUJADAS, Magda. *L'estètica de la música*. Barcelona: UOC, 2007.

POLO PUJADAS, Magda. *La música de los sentimientos. Filosofía de la música de la Ilustración*. Murcia: Éditum, 2010.

POLO PUJADAS, Magda. *Filosofía de la música del futuro*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2017.

PONS, Jordi. *El camino hacia la forma. Goethe, Webern, Balthasar*. Barcelona: Acontilado, 2015.

POUSSEUR, Henri. *Música, semántica, sociedad*. Madrid: AlianzaEditorial, 1987.

"Les querelles musicales dans les écrits esthétiques et littéraires après 1750", *Revue Musicorum*, 17 (2016).

RASULA, Jed. *Dadá. El cambio radical del siglo XX*. Barcelona: Anagrama, 2016.

ROWELL, Lewis. *Introducción a la filosofía de la música*. Barcelona: Gedisa, 1987.

RUIZ DE SAMANIEGO, Alberto. *La inflexión posmoderna: los márgenes de la modernidad*. Madrid: Akal, 2004.

SABATIER, François. *Miroirs de lamusique. La musique et ses correspondances avec la littérature et les beaux-arts*. Paris: Arthème Fayard, 1998.

SÁNCHEZ DE ANDRÉS, Leticia i PRESAS, Adela (eds.). *Música, ciencia y pensamiento en España e Iberoamérica durante el siglo XX*. Madrid: Servicio de Publicaciones de la UAM, 2013.

SÁNCHEZ MECA, Diego. *El itinerario intelectual de Nietzsche*. Madrid: Tecnos, 2018.

SANTIAGO GUERVÓS, Luis de. *Arte y poder. Aproximación a la estética de Nietzsche*. Madrid: Trotta, 2004.

SCRUTON, Roger. *The Aesthetics of Music*. Oxford: Clarendon Press, 1997.

SPOTTS, Frederic. *Hitler y el poder de la estética*. Madrid: Fundación Scherzo, 2011.

STANYON, Miranda i HIBBERD, Sarah (eds.). *Music and the Sonorous Sublime in European Culture, 1680-1880*. Cambridge: Cambridge University Press, 2020.

STRUNK, Oliver. *Source Readings in Music History*. London: Faber & Faber, 1981 (2ª ed.).

TRÍAS, Eugenio. *El canto de las sirenas*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2007.

TRÍAS, Eugenio. *La imaginación sonora*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2010.

WYMEERSCH, Brigitte van. *Descartes et l'évolution de l'esthétique musicale*. Sprimont: Mardaga, 1999.

ZIOLWOSKI, Theodore. *Stages of European Romanticism. Cultural Synchronicity across the Arts, 1798-1848*. Rochester, NY: Candem House, 2018.

https://www.wikisofia.cat/wiki/Pàgina_principal

<https://earlymusictheory.org>

International Review of the Aesthetics and Sociology of Music (1971-)
[<https://www.jstor.org/journal/interviaestsoci>]

Programari

No escau.